

Berlef: *De een zijn dood*

Globale inhoud

De een zijn dood begint met het uiteenzetten van feiten over doden die in hun huis gevonden worden. Ene Roderick Vos blijkt te zijn overleden en oud-rechercheur Wim Terlinde zoekt zijn nabestaanden. Worden die nabestaanden niet gevonden dan gaat de erfenis naar de belasting. Terlinde vindt dat erg vervelend en heeft daarom een bedrijfje opgericht dat nabestaanden zoekt. Vos blijkt boeken te hebben gedrukt op bestelling voor mensen die graag hun verhaal willen uitgeven, maar geen uitgeverij vinden die dat wil realiseren. Terlinde vindt een vrouw die haar levensverhaal door Vos (tegen betaling uiteraard) heeft laten uitgeven: Sofie de Winter. Ze blijkt door Vos te zijn misbruikt en is daardoor wraakzuchtig geworden. Er is ook nog een andere vrouw: Francien Vos, nicht van de overledene. Terlinde zoekt Francien op, eerst in Nederland, dan in Zweden waarvandaan ze behoorlijk in de war naar Schotland is vertrokken. Ze blijkt daar in een psychiatrisch ziekenhuis te zijn opgenomen en is vermoedelijk ook misbruikt door Vos. Terlinde besluit dan in overleg met Sofie het geld achterover te drukken door Sofie voor Francien te laten doorgaan. Sofie vertrekt naar Schotland om Francien te zien. Ze raken min of meer bevriend, vieren een feestje en de volgende dag wordt Sofie vermoord teruggevonden. Francien verdwijnt, waarschijnlijk pleegt ze zelfmoord. De Schotse en Nederlandse politie lossen de zaak op en Terlinde wordt opgepakt.

Verdieping

De structuur is eenvoudig: het verhaal bestaat uit vier delen waarin per deel een ander personage aan het woord komt. Eerst Terlinde, daarna zijn partner in crime Sofie, vervolgens het slachtoffer dat in de inrichting zat (Francien), tot slot de Schotse agent Dave die de misdaad ontdekt, maar dat is voor de lezer dan inmiddels oud nieuws. Het laatste deel is daardoor het mist sterk.

De vier ik-personages zijn flatcharacters. Ze ontwikkelen nauwelijks en komen daardoor voor de lezer niet echt tot leven.

Schotland heeft een ideaal natuur- en weerbeeld om intensief te werken met een belangenruimte. Toch gebeurt dat in dit boek weinig. De vertelde tijd omvat enkele maanden.

Spanning is er slechts minimaal, het verhaal kabbelt langzaam verder.

Literaire kwaliteit

De titel is een cliché en geen originele vondst. Het gezegde 'de een zijn dood, de ander zijn brood' past bij Terlindes beroep, maar dat vormt niet de kern van het verhaal. De structuur maakt het verhaal het meest interessant, de verschillende ik-personages leveren steeds stukjes van de werkelijkheid aan. Opvallend in deze roman is dat Berlef de lezer voortdurend van alles aan het uitleggen is. Alle handelingen worden uitvoerig beschreven, te uitvoerig, het haalt alle vaart uit het verhaal.

Berlef heeft betere boeken geschreven: *Hersenschimmen* en *Eclips* zijn vele malen beter geschreven en zijn aanraders voor een boekenlijst. *De een zijn dood* is ook als crimi of thriller het lezen maar nauwelijks waard.

Ethische waardering

Positief aan het boek is dat het kwaad in zekere zin niet wint: de inheligheid van Wim Terlinde en Sofie de Winter worden ontdekt en 'gestraft': Terlinde wordt opgepakt en zal wel berecht worden, Sofie wordt vermoord.

Helaas wordt dit boek ontsierd door grove taal en volledig uitgeschreven vloeken. Aan de andere kant, hoe ernstig het misbruik (door Vos) ook is dat beschreven wordt, het gebeurt wel op een ingetogen manier. Het christelijk geloof is volledig afwezig in het boek. Daardoor is het boek troosteloos en laat het de lezer leeg achter.